

Enskild motion

Motion till riksdagen 2015/16:2406

av Göran Lindell och Per Lodenius (båda C)

Bättre beredskap för extremvädersituationer

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en översyn av samhällets beredskap för de extrema vädersituationer som blir följderna av den klimatförändring som vi befinner oss i och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att förstärka samhällets förutsättningar att klara de påfrestningar som dessa extremväder medför och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Den pågående klimatförändringen är kanske vår civilisations största miljöutmaning någonsin. Med olika motåtgärder kommer vi att tvingas att anpassa oss till effekterna av klimatförändringar, effekter som delvis redan börjar ge sig till känna. Statistik visar att häftiga regn och stora mängder snö med åtföljande snabb avsmältning har blivit allt vanligare – till exempel har vi upplevt så kallade 100-årsregn vart tredje/fjärde år på småländska höglandet, nederbörd som lett till stora problem i bland annat Emåns avrinningsområde. Den enorma skogsbranden i Västmanland 2014 var ett annat exempel på vad extrema vädersituationer kan medverka till.

Samhället har inte planerats och byggts upp med tillräcklig hänsyn till sådana situationer. Till exempel finns inte tillräckliga marginaler i avrinningsystemen för att klara de stora flöden som följer i häftiga regn. Samhället behöver förbereda sig och rusta för att bättre kunna möta effekterna av kommande allt mer extrema vädersituationer. Ansvaret för denna förberedelse är delat. I stor utsträckning vilar ansvaret på primärkommunerna och delvis på den enskilde fastighetsägaren. Men även flera statliga myndigheter som länsstyrelser, vattenmyndigheter och MSB har viktiga uppgifter. Inte minst gäller det övergripande planering där länsstyrelserna i den fysiska planeringen måste ägna dessa frågor stor uppmärksamhet. Vi tror också mer kan göras för att ge kommunerna ett bättre underlag för

beräkning av risker och konsekvenser av olika nederbördsmängder, geologiska förutsättningar med mera. Kort sagt att förse kommunerna med ett bra underlag för sin fysiska planering.

Problembilden är alltså komplicerad och ansvar ligger på olika nivåer, och ett framgångsrikt arbetssätt för att hantera dessa frågor bygger på att var och en tar sitt ansvar men inte minst att samarbetet mellan olika instanser fungerar. Goda exempel på detta samarbete finns, till exempel har den så kallade vattendirigenten i Emåns avrinningsområden medverkat till en förbättrad flödeskontroll av vattensystemet.

Vi menar att ett utredningsarbete borde fördjupa bilden av hur samhället på olika nivåer och på olika sätt kan förbereda sig bättre för extrema vädersituationer som leder till stora vattenflöden. Det handlar både om att bygga upp kompetens och genomföra praktiskt arbete ute i landet. Ett centralt framarbetat underlag som skapar ett enhetligt utgångsläge för fysisk planering och praktiska åtgärder ute i landet skulle underlätta i det lokala arbetet ute i kommunerna, och bli effektivare än om det ska ske organiserat ute i varje kommun. Därtill är ju vattenflöden kommun/länsgränsöverskridande, vilket ytterligare pekar på komplexiteten av ett delat ansvar i denna del. Vi vill dock betona vikten av att kommunerna har det primära ansvaret för den praktiska planeringen med det centrala underlaget som grund.

Det gäller också att se till att den samlade beredskapen är tillräcklig, och inte minst att planering finns, att snabbt få igång tillräckligt med resurser för att möta konsekvenserna antingen det handlar om t.ex. översvämnings-, storm- eller brandkatastrofer.

I anledning av ovanstående föreslår vi att en översyn görs för att få en klarare helhetsbild av samhällets beredskap i extrema situationer, vilken ytterligare kunskap som kan underlätta praktiska förberedelser för dessa och föreslår åtgärder för att öka samhällets motståndskraft och bekämpningsförmåga på vilket sätt än krisen slår till.

[Motionärernas namn]

Göran Lindell (C)

Per Lodenius (C)